

5.3.3. Екологічна експертиза

Важливою і ефективною формою УПК є проведення екологічної експертизи матеріалів запроєктованого виробництва чи існуючого підприємства. Згідно з Законом України “Про екологічну експертизу” (1995 р.) її метою є запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан НПС та здоров’я людей, а також оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на окремих територіях і об’єктах.

Основними завданнями екологічної експертизи є:

- визначення ступеня екологічного ризику і безпеки запланованої чи здійснюваної діяльності;
- організація комплексної, науково обгрунтованої оцінки об’єктів екологічної експертизи;
- встановлення відповідності об’єктів експертизи вимогам екологічного законодавства, санітарних норм і правил;
- оцінка впливу діяльності об’єктів екологічної експертизи на стан НПС, здоров’я людей і якість природних ресурсів;
- оцінка ефективності, повноти, обгрунтованості та достатності заходів щодо охорони НПС і здоров’я людей;
- підготовка об’єктивних, всебічно обгрунтованих висновків екологічної експертизи.

Основними принципами екологічної експертизи є:

- збалансованість екологічних, економічних, медико-біологічних і соціальних інтересів;
- врахування громадської думки;
- наукова обгрунтованість, незалежність, об’єктивність;
- територіально-галузева та економічна доцільність реалізації об’єктів екологічної експертизи, запланованої чи здійснюваної діяльності;
- державне регулювання.

Об’єктами екологічної експертизи є проекти законодавчих та інших нормативно-правових актів, проектні матеріали по впровадженню нової техніки, технологій, матеріалів, речовин, продукції, реалізація яких може призвести до порушення нормативів, негативного впливу на стан НПС, створення загрози здоров’ю людей.

Екологічній експертизі можуть підлягати екологічні ситуації, що склалися в окремих населених пунктах і регіонах, а також діючі об'єкти та комплекси, що мають значний негативний вплив на стан НПС та здоров'я людей. Військові, оборонні та інші об'єкти, інформація про які становить таємницю, підлягають екологічній експертизі відповідно до законодавства України. Здійснення екологічної експертизи є обов'язковим для об'єктів та видів діяльності, перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України.

Екологічна експертиза може бути державною, громадською або іншою. Висновки державної експертизи є обов'язковими для виконання. Висновки громадської або іншої експертизи мають рекомендаційний характер.

Замовники екологічної експертизи зобов'язані оголосити через засоби масової інформації про її проведення у спеціальній Заяві про екологічні наслідки діяльності об'єкта експертизи. З метою врахування громадської думки проводяться публічні слухання, круглі столи, обговорення в засобах масової інформації.

Контрольні запитання та завдання

1. Знайдіть у Законі “Про екологічну експертизу” відповіді на такі запитання:
 - Хто може бути експертом екологічної експертизи?
 - Як фінансується проведення державної екологічної експертизи?
 - Що таке ОВНС?
 - Хто формує склад експертів?
2. Чому екологічна експертиза вважається ефективною формою УПК?
3. Обґрунтувати мету екологічної експертизи.
4. Що може бути об'єктом екологічної експертизи?
5. Яким чином громадськість може впливати на результат екологічної експертизи?